

Savings and Investment

ฉบับที่ 19 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2557

มาทำความรู้จักกับช่องทางการระดมทุน ในรูปแบบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) กันเถอะ

ธนภฤต ฉัตรวารณ

1. ธุรกิจร่วมลงทุน (Venture Capital/Private Equity) คืออะไร ?

ธุรกิจร่วมลงทุน ("VC") เป็นธุรกิจบริหารเงินร่วมลงทุนในลักษณะกองทุนระยะยาว โดยที่กองทุนดังกล่าวเข้าไปซื้อหุ้นในกิจการใด ๆ ที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง เพื่อที่ในอนาคตกองทุนนั้นจะได้ออกตัว (Exit) โดยมีผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่าความเสี่ยง ดังนั้น Venture Capital Fund หรือ Private Equity Fund ("VCF") ส่วนใหญ่จะมุ่งหวังที่จะให้กิจการนั้น ๆ สามารถพัฒนาให้สามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นการตลาดทุนที่สามารถรองรับการออกตัวของ VCF หรือส่งต่อกิจการให้กับผู้ลงทุนรายอื่นเพื่อรองรับการขยายตัวของกิจการได้ในอนาคต



Venture Capital Fund มีนโยบายการลงทุนที่แตกต่างกัน เช่น ลงทุนในอุตสาหกรรม IT เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เทคโนโลยีชีวภาพ อาหาร การเกษตร และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น

2. ประเภทของกิจการที่ Venture capital ลงทุนคืออะไร ?

Venture Capital Fund แต่ละรายนั้นมีนโยบายการลงทุนที่แตกต่างกัน บางกองทุนก็ลงทุนในอุตสาหกรรม IT, เศรษฐกิจสร้างสรรค์, เทคโนโลยีชีวภาพ, อาหาร, การเกษตร และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น บางกองทุนก็ดูวัฏจักรอายุของบริษัทที่จะลงทุนเป็นหลัก เช่น ระยะเริ่มกิจการ (Start-up), ระยะกำลังพัฒนา (Expansion) หรือ ระยะปรับปรุงโครงสร้างกิจการ (Turn-around) เป็นต้น

3. การมี Venture capital เป็นพันธมิตรร่วมทุนมีข้อดีข้อเสียอย่างไร ?

ข้อดี

- มีฐานการเงินที่แข็งแกร่งเพื่อการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์
- มีโอกาสซื้อหุ้นคืน
- มีการบริหารที่เป็นระบบ
- เข้าตลาดหลักทรัพย์ได้ง่ายขึ้น
- ได้ผู้ถือหุ้นที่ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- สามารถใช้ Network ของ VC นั้นได้





การมี VC เป็นพันธมิตรมีข้อดีคือการมีฐานการเงินที่เข้มแข็ง การบริหารที่เป็นระบบ มีโอกาสเข้าตลาดหลักทรัพย์สูง ขึ้น แต่มีข้อเสียตรงที่ต้องเสียความเป็นเจ้าของธุรกิจไปบางส่วน และการที่ไม่สามารถบริหารงานตามใจตัวเองได้อย่างเต็มที่



การลงทุนของบริษัท VC จะพิจารณาจากคุณสมบัติ 3 ข้อใหญ่ ๆ ของผู้ประกอบการ คือ ความสามารถของผู้บริหาร ความเป็นเอกลักษณ์และความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์/บริการ และความน่าจะเป็นในการได้รับผลตอบแทนที่สูงระดับ 20%-40%



ข้อเสีย

- เสียความเป็นเจ้าของส่วนหนึ่งในบริษัทที่เคยเป็นของครอบครัว 100%
- ไม่สามารถที่จะบริหารงานแบบตามใจตัวเองได้
- ต้องใช้เวลาในการสื่อสารระหว่างเจ้าของกิจการและ VC ในการดำเนินธุรกิจ

4. บริษัทร่วมลงทุน (Venture Capital Company: "VCC") ต้องการอะไรจากผู้ประกอบการ ?

VCC พิจารณาคุณสมบัติ 3 ข้อใหญ่ ๆ จากผู้ประกอบการดังนี้:

- (ก) ผู้บริหารและความสามารถในการบริหาร (สำคัญที่สุด)
- (ข) ความเป็นเอกลักษณ์และความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์และ / หรือบริการนั้น ๆ

(ค) ความสามารถแบบก้าวกระโดดในการเจริญเติบโตของธุรกิจนั้น ซึ่งจะทำให้การลงทุนนั้นได้ผลตอบแทนที่สูง (20% - 40%) โดยปกติแล้วเมื่อ VCC ลงทุนในบริษัทใด (Investee Company: IC) VCC ไม่ต้องการที่จะเข้าไปบริหารกิจการดังกล่าว ดังจะเห็นได้ว่าประเด็นหลักในการพิจารณาการลงทุนคือ ความสามารถในการบริหารของผู้ประกอบการที่จะทำให้สามารถที่จะมีผลประกอบการไปตามแผนการดำเนินธุรกิจ (Business Plan)

VCC บริหารกองทุนเพื่อผลตอบแทนการลงทุนให้กับกองทุน ดังนั้นท่านผู้ประกอบการจึงควรที่จะมีแผนงานที่เห็นได้ชัดว่า บริษัทท่านจะไปในทิศทางใด โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงและหนทางแก้ไขต่าง ๆ ในอีก 2-5 ปีข้างหน้า อีกทั้งมีทางออกตัว (Exit หรือ Divestment) ที่ชัดเจนให้กับ VCC เช่น การเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การทำ Management Buyout (MBO) หรือ การขายบริษัทให้กับ Strategic Partner (อาจจะเป็นการขายบางส่วนหรือทั้งหมด) ท่านผู้ประกอบการจะต้องสามารถแสดงให้เห็นว่า การลงทุนของกองทุนนั้น ๆ มีโอกาส (ที่เป็นไปได้) ที่จะได้ผลตอบแทนสูงในระยะเวลาที่กำหนด ส่วน VCC นั้นจะพยายามช่วยเสริมในส่วนที่ผู้ประกอบการนั้นยังขาดอยู่ เช่น ทางด้านการเงิน กฎหมาย และ การพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น

5. ผู้ประกอบการจะเสียอำนาจการบริหารในบริษัทของตนเองหรือไม่ เมื่อมี VCC ร่วมทุนแล้ว ?

ท่านผู้ประกอบการอาจจะเสียอำนาจการบริหารไปบางส่วนจากการที่ท่านเคยเป็นเจ้าของกิจการ 100% และสามารถที่จะทำอะไรก็ได้กับบริษัทของท่าน ท่านอาจจะถือหุ้นอยู่ 50%-60% และมีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทน



ส่วนใหญ่แล้ว VCC ไม่ต้องการที่จะอยู่ในที่นั่นคนขับ แต่จะต้องการผู้ประกอบการ (หรือคนขับ) ที่ดี โดย VCC จะเป็นเพียงผู้ช่วยเสริมทั้งทางด้านการเงินและเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้ธุรกิจสามารถประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น



การร่วมลงทุนในรูปแบบ VC มีระดับความเสี่ยงสูง VCC จึงต้องการผลตอบแทนการลงทุนที่สูงคุ้มค่าความเสี่ยงในการลงทุนนั้น ๆ ผู้ประกอบการจึงควรพิจารณาให้รอบคอบว่าธุรกิจสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายในการลงทุนของ VCC ด้วยหรือไม่จึงจะสามารถดึงดูดให้ VCC นำเงินมาร่วมลงทุนกับบริษัทของท่านได้



ขอขอบคุณ
นางลวัญญ์ ภูววรรณ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการออมและการลงทุน
สำหรับข้อเสนอแนะ

ของ VCC เข้ามาช่วยร่วมบริหารในบริษัทของท่าน แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว VCC ไม่ต้องการที่จะอยู่ในที่นั่นคนขับ เนื่องจากปรัชญาของการลงทุนในธุรกิจ VC นั้นจะต้องมีผู้ประกอบการ (หรือคนขับ) ที่ดี และมีความสามารถที่จะขับเคลื่อนธุรกิจนั้นๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้ VCC จะเป็นเพียงผู้ช่วยเสริมทั้งทางด้านการเงินและเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้ธุรกิจสามารถประสบผลสำเร็จได้เร็วขึ้น

6. VCC ใช้เวลานานแค่ไหนในการศึกษาข้อมูล (Due Diligence) เพื่อการลงทุน ?

โดยปกติทั่วไปแล้วผู้ประกอบการมักจะมีความหวาดระแวงในการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ VCC เพื่อศึกษาในการลงทุน แต่เนื่องจาก VCC ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทที่บริหารกองทุนซึ่งเป็นเงินลงทุนของคนอื่น เช่น กองทุนบำนาญบุคคลทั่วไป ธนาคาร เป็นต้น VCC จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาข้อมูล การลงทุนอย่างมีขั้นตอนจะต้องดูถึงความพร้อมของผู้บริหารผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม และ การตลาด โดยส่วนใหญ่แล้วขั้นตอนการศึกษาข้อมูลนี้จะใช้เวลาประมาณ 1 - 2 เดือนขึ้นอยู่กับความซับซ้อนและความพร้อมของข้อมูลดังกล่าว ถ้าผู้ประกอบการมีความพร้อม ทั้งทางด้านความคิดและเอกสารก็จะทำให้การศึกษาข้อมูลนั้นเป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น โดยส่วนใหญ่ แล้วขั้นตอนการศึกษาข้อมูลจะเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบว่าแผนการดำเนินงานของเขานั้นมีความเป็นไปได้แค่ไหนเพียงไร

7. ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นแหล่งเงินทุนที่ดีที่สุดสำหรับกิจการทั่วไปหรือไม่ ?

Venture Capital Fund หรือ Private Equity Fund เป็นช่องทางหนึ่งของการระดมเงินทุนในวงจรชีวิตของบริษัทที่กำลังเจริญเติบโต เปรียบได้เหมือนกับเวลาที่ท่านจำเป็นต้องใช้เครดิตการ์ดของท่านเต็มวงเงินก่อนที่จะได้รับเงินเดือนเดือนถัดไป บริษัทท่านอาจจะได้เงินทุนเริ่มต้นจากเพื่อนพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ซึ่งทำให้ท่านสามารถที่จะพัฒนาบริษัทของท่านมาได้ถึงจุดหนึ่งแต่ก็ยังไม่มีงบการเงินที่แข็งแกร่งพอที่จะไปขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการขยายกิจการ ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นธุรกิจที่ลงทุนในบริษัทที่ยังมีความเสี่ยงสูงเกินกว่าที่ธนาคารจะให้เงินกู้ได้ ดังนั้น VCC จึงต้องมีขั้นตอนพิจารณาการลงทุนที่รอบคอบก่อนที่จะลงทุนในบริษัท และบริษัทจะต้องมีทีมบริหารที่มีประสบการณ์ความพร้อมที่จะนำพาบริษัทให้ประสบผลสำเร็จ VCC จึงต้องการผลตอบแทนการลงทุนที่สูงคุ้มค่าความเสี่ยงในการลงทุนนั้น ๆ ดังนั้นควรพิจารณาให้รอบคอบว่าธุรกิจของท่านสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายในการลงทุนของ VCC ด้วยหรือไม่จึงจะสามารถดึงดูดให้ VCC นำเงินมาร่วมลงทุนกับบริษัทของท่านได้ ■